

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК
ІМЕНІ ГЕТЬМАНА ПЕТРА САГАЙДАЧНОГО**

ЖЕШУВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ (РЕСПУБЛІКА ПОЛЬЩА)

«ВИКЛИКИ ПОЛІТИКИ БЕЗПЕКИ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ»

**Збірник тез доповідей
Міжнародної наукової конференції
16 – 18 червня 2016 року**

**Львів
Національна академія сухопутних військ
2016**

Укладачі:

Івахів О.С., к.політ.н., Носова Г.С.

В 43 «ВИКЛИКИ ПОЛІТИКИ БЕЗПЕКИ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ»: Збірник тез доповідей Міжнародної наукової конференції 16 – 18 червня 2016 року. – Львів: НАСВ, 2016. – 196 с.
ISBN 978-966-2699-59-3

Матеріали наукового заходу висвітлюють питання проблем міжнародної безпеки, позамілітарні та військові аспекти політики безпеки, розглядають кореляцію трьох галузей, що входять до складу широко зрозумілої політики безпеки. Особливу увагу приділено дослідженням сучасних воєнних конфліктів, зокрема в контексті збройного протистояння на Сході України, аналізуються виклики, яким повинна протистояти українська та польська політики безпеки в умовах «гібридних» загроз сьогодення.

Наданий матеріал призначений для науковців, викладачів, студентів, курсантів і всіх, хто цікавиться питаннями національної безпеки.

УДК 94(4/9)::[323.2/.4+327.5/.7/.8]

ПРОГРАМНИЙ КОМІТЕТ

Павло Ткачук, д.і.н., професор (м. Львів, Україна)
Андрій Харук, д.і.н., професор (м. Львів, Україна)
Володимир Трофимович, д.і.н., професор (м. Львів, Україна)
Василь Гулай, д.політ.н., професор (м. Львів, Україна)
Ігор Соляр, д.і.н., доцент, с.н.с. (м. Львів, Україна)
Олександр Дем'янюк, д.і.н., доцент (м. Луцьк, Україна)
Петро Черник, к.політ.н., доцент (м. Львів, Україна)
Микола Бучин, к.політ.н., доцент (м. Львів, Україна)
Маркіян Мальський, д.е.н., професор (м. Львів, Україна)
Рафал Матера, доктор наук, професор
(м. Лодзь, Республіка Польща)
Славомир Камошиньскі, доктор наук, професор
(м. Бидгощ, Республіка Польща)
Анжей Жебровскі, доктор наук, професор
(м. Краків, Республіка Польща)
Павел Грата, доктор наук, професор
(м. Жешув, Республіка Польща)
Борис Дуркеч, доктор філософії, професор
(м. Липтовський Микулаш, Словацька Республіка)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Андрій Слюсаренко, к.і.н., доцент (м. Львів, Україна) –
голова організаційного комітету
Андрій Харук, д.і.н., професор (м. Львів, Україна) –
заступник голови організаційного комітету
Микола Платонов, к.х.н. (м. Львів, Україна) –
секретар організаційного комітету
Андрій Шумка, к.і.н. (м. Львів, Україна)
Василь Панасюк, к.політ.н. (м. Львів, Україна)
Лілія Трофимович, к.і.н., доцент (м. Львів, Україна)
Олена Щурко, к.політ.н., доцент (м. Львів, Україна)
Олексій Шевченко (м. Львів, Україна)
Віталій Гаращенко (м. Львів, Україна)
Галина Озерова (м. Львів, Україна)
Олег Івахів, к.політ.н. (м. Львів, Україна) – секретар конференції

Висновок. Інтеграція у військово-політичній сфері на євроатлантичному просторі розглядається як тривалий і безперервний процес, зумовлений властивими йому закономірностями та суперечностями.

Особливостями сучасного розвитку військово-політичної інтеграції в євроатлантичному регіоні є перехід від системи колективної оборони (на основі Північноатлантичного альянсу) до системи колективної (кооперативної) безпеки; доповнення військового потенціалу НАТО через Єдину безпекову й оборонну політику ЄС, політичні механізми кризового менеджменту і врегулювання конфліктів у рамках ОБСЄ.

НАТО як гарант безпеки в євроатлантичному регіоні трансформується з військового оборонного союзу на політичну організацію, яка прагне створити безпечне середовище за принципом неподільності безпеки для всіх держав, включно з тими, що не є членами організації. Розширення Північноатлантичного альянсу є невід'ємним елементом трансформації цієї організації та перетворення її на політичний форум з питань безпеки. Водночас НАТО є організацією, яка володіє ефективними інструментами впливу у будь-якій кризовій ситуації. Саме в цьому контексті слід розглядати розширення зони відповідальності НАТО від часу завершення холодної війни та участь Альянсу у врегулюванні конфліктів і антитерористичних заходах.

Відхід України від політики позаблоковості суттєво змінить баланс сил у євроатлантичному регіоні, особливо з огляду на приховане протистояння Росія – НАТО. У разі відмови від “нейтрального” статусу і приєднання до НАТО або укладення військово-політичного союзу з Росією, Україна здатна кардинально змінити співвідношення сил між ними. Тому основним викликом для Північноатлантичного альянсу є необхідність продовжувати процес розширення, адже у випадку, якщо ним не буде охоплено всі держави регіону, спроба створити ефективну систему колективної безпеки і, головне, безпечне міжнародне середовище на регіональному рівні може зазнати невдач.

Зачко О.Б., д.т.н., доцент

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

ТРАНСКОРДОННА БЕЗПЕКА СИСТЕМ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ В УМОВАХ ГЛОБАЛЬНИХ ЗАГРОЗ: ПРОЕКТНО-ОРІЄНТОВАНИЙ ПІДХІД

Можливість виникнення катастроф, аварій, нещасних випадків – це сьогодення системи цивільного захисту в динамічному турбулентному оточенні. При управлінні безпекою транскордонних територій це особливо актуально, особливо в умовах глобальних загроз. Україна та Польща є одними з найбільш критичних регіонів Європи за насиченістю об'єктів критичної інфраструктури, техногенного навантаження та потенційної небезпеки шкідливих виробництв для населення і навколишнього природного середовища. Загрози СБРН поглиблюються соціально-політичною напруженістю, викликану екологічною та фінансовою нестабільністю, терористичними загрозами внаслідок проведення антитерористичної операції. Усе це створює об'єктивні передумови зростання кількості техногенних аварій, катастроф, посилення наслідків стихійних лих та інших надзвичайних ситуацій, що, як результат, створює низькі умови безпеки життєдіяльності людини в цілому.

Незважаючи на постійне удосконалення методів, технічних та організаційних заходів скерованих на ліквідацію надзвичайних ситуацій, зусилля в цьому напрямку є усе менш ефективними. Економіка навіть високорозвинутих країн не в змозі збільшувати фінансування робіт з ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій та компенсувати втрати від них. Моделювання ризиків і прогнозування виникнення надзвичайних ситуацій та ймовірних сценаріїв їх розвитку, оцінка ризиків надзвичайних ситуацій відповідно до різних сценаріїв їх розвитку є основою системи управління безпекою, попередження і пом'якшення наслідків аварій і катастроф.

Основною робочою концепцією розв'язання даної проблеми є розробка системного і наукового підходу до вивчення надзвичайних ситуацій, моделювання та оцінки ризику їх

виникнення, прогнозування аварій техногенного характеру та оперативне реагування на них, зниження ризиків виникнення аварій та катастроф, що є основою транскордонної стратегії забезпечення захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій. З цією метою планується використати принципово повний підхід до створення методики комплексної транскордонної безпеки територій. В процесі розв'язання даної проблематики необхідно виконати наступний комплекс робіт:

- моделювання оцінки загроз виникнення надзвичайних ситуацій;
- розробка моделей і алгоритмів підтримки прийняття рішень щодо оцінки безпеки об'єктів критичної інфраструктури на основі методів теорії нечітких множин та нечіткої логіки;
- розробка методів і алгоритмів підготовки керівників ліквідації надзвичайних ситуацій на базі спеціалізованої лабораторії;
- розробка методів аналізу та оцінки ризиків виникнення надзвичайних ситуацій на потенційно небезпечних об'єктах.

Всі вищепераховані дослідження забезпечать в перспективі досягнення кінцевої мети проєктів реінжинірингу існуючих систем цивільного захисту – розробки методики оцінки та захисту критичної інфраструктури на транскордонних територіях. В основу цих проєктів покладено розроблення та впровадження комплексу моделей, методів, алгоритмів і програмних засобів оцінки загроз CBRN критичній інфраструктурі на транскордонних територіях, прогнозування розвитку та наслідків надзвичайних ситуацій. Успішна реалізація цих проєктів можлива завдяки подальшому дослідженню причинно-наслідкових зв'язків від виникнення надзвичайних ситуацій, залучення допоміжних науково-технологічних засобів. Розроблений комплекс моделей, методів і алгоритмів знайде практичне використання на потенційно небезпечних об'єктах в якості інструменту для отримання чисельних оцінок ризику і проведення на цій основі декларування безпеки підприємств, територій, регіонів тощо. Це, в свою чергу, забезпечить розв'язання наступних категорій взаємопов'язаних задач:

- ідентифікація загроз CBRN критичній інфраструктурі на транскордонних територіях та проведення розрахунків комплексного показника потенційної небезпеки транскордонних територій щодо виникнення надзвичайної ситуації на основі визначення пріоритетів;
- проведення академічних обмінів за спільною освітньою програмою підготовки рятувальників;
- створення лабораторії підготовки керівників ліквідації надзвичайних ситуацій;
- розробка та впровадження програмно-апаратного комплексу віртуального ситуаційного центру підтримки прийняття рішень в умовах невизначеності та ризику під час реалізації навчань за спільною освітньою програмою;
- розробка методики сертифікації рятувальників за стандартом НАТО.

Розробка та впровадження комплексу моделей, методів, алгоритмів і програмних засобів оцінки глобальних загроз CBRN транскордонних територій на об'єктах критичної інфраструктури, прогнозування їх розвитку та створення віртуального ситуаційного центру підготовки керівників ліквідації надзвичайних ситуацій для супроводу та підтримки прийняття рішень в умовах невизначеності та ризику забезпечить комплексний підхід до управління транскордонною безпекою систем цивільного захисту.

Карпенко О.В.

Воєнно-дипломатична академія
імені Євгенія Березняка

ПРОВЕДЕННЯ СТРАТЕГІЧНИХ ОПЕРАЦІЙ ВПЛИВУ ДЕРЖАВАМИ СВІТУ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ ВОЄННО-ПОЛІТИЧНИХ ЦІЛЕЙ

Численні людські втрати під час Другої світової війни та поява ядерної зброї у сторін протистояння в період «холодної війни» значною мірою сприяли активному пошуку нових концепцій досягнення воєнно-політичних цілей держав, у тому числі із застосуванням «м'якої сили». Досвід міжнародних відносин другої половини XX та початку XXI століття засвідчив, що провідні держави світу приділяють значну увагу проведенню стратегічних операцій впливу при підготовці та проведенні військових операцій, а також для досягнення своїх

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ	4	
Вступне слово Начальника Національної академії сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного генерал-лейтенанта <i>Ткачука П.П.</i>	4	
<i>Гулай В.В.</i> «Заморожені конфлікти» в Україні та Молдові як загрози національній безпеці держав у контексті реалізації реваншистської геополітичної стратегії Російської Федерації	5	
<i>Дем'янюк О.Й.</i> Вплив військово-політичної ситуації в Україні на зміну європейської політики безпеки у 2015 р.	6	
<i>Katosiński S.</i> Wojsko i sposób zapewnienia bezpieczeństwa państwa w expose polskich premierów w latach 1989–2015 (od Tadeusza Mazowieckiego do Beaty Szydło)	8	
<i>Matera R.</i> G8 – suspension or fall? Concise history of Russian participation and its consequences on global security issues	10	
<i>Трофимович В.В.</i> Російська агресія проти України – свідчення кризи сучасної системи міжнародної безпеки	12	
<i>Żebrowski A.</i> Informacyjny wymiar bezpieczeństwa państwa	13	
СЕКЦІЯ 1		
ПРОБЛЕМИ МІЖНАРОДНОЇ БЕЗПЕКИ		16
<i>Гладиш М.Л.</i> Безпекові аспекти зовнішньої політики країн Балтії	16	
<i>Гозуватенко Г.О.</i> Витоки поширення тероризму	17	
<i>Данилов Д.Д., Баранов Ю.М.</i> Виклики безпеці та загрози в Чорноморському регіоні	18	
<i>Delong M.</i> Multipolaryzacja rosyjskiej polityki zagranicznej w latach 2000–2008	20	
<i>Дедик О.Г.</i> Военна безпека Львова напередодні Листопадового Чину 1918 року	21	
<i>Єфімов Г.В., Троценко О.Я., Музика О.О.</i> Україна в новій архітектурі євроатлантичної безпеки	22	
<i>Зачко О.Б.</i> Транскордонна безпека систем цивільного захисту в умовах глобальних загроз: проектно-орієнтований підхід	24	
<i>Карпенко О.В.</i> Проведення стратегічних операцій впливу державами світу для досягнення воєнно-політичних цілей	25	
<i>Ктак М.</i> Bezpieczeństwo energetyczne polski – potencjał geotermii	27	
<i>Koźbial K.</i> Wyzwania bezpieczeństwa międzynarodowego w polityce zagranicznej konfederacji szwajcarskiej	28	
<i>Козленко С.В.</i> Геополітичні візії України в творчості Д. Донцова та М. Шлемкевича	29	
<i>Кукарцев О.В.</i> Сучасна міжнародна міграція та людська безпека	31	
<i>Кучик О.С.</i> Інститути міжнародного безпекового співробітництва в умовах геополітичних та цивілізаційних викликів початку ХХІ століття	32	
<i>Луговський О.В.</i> Російська політика: виклик системі євроатлантичної безпеки	34	
<i>Malczyńska-Biały M.</i> Bezpieczeństwo konsumentów w polityce unii europejskiej	35	
<i>Мацяк М.М.</i> Особливості функціонування системи міжнародної безпеки	36	

«ВИКЛИКИ ПОЛІТИКИ БЕЗПЕКИ: ІСТОРІЯ ТА СУЧАСНІСТЬ»

**Збірник тез доповідей
Міжнародної наукової конференції
16 – 18 червня 2016 року**

Редакційна група за якість матеріалів відповідальності не несе. Матеріали доповідей авторів надано у вигляді відповідно до заявок на участь у конференції.

Дякуємо вельмишановним авторам за дотримання рекомендованого шаблону та обсягу виступів.

Підписано до друку 07.06.2016 р.
Формат 60x90 ¹/₁₆. Папір офсетний.
Гарнітура Times New Roman. Офсетний друк.
Умов. друк. арк. 11,39
Обл. вид. арк. 10,32
Тираж 100 прим.
Замовлення № 46

Видавець та виготовлювач – Національна академія сухопутних військ
імені гетьмана Петра Сагайдачного
79012, м. Львів, вул. Героїв Майдану, 32
тел.: (032) 258-44-12